

L'èxit del candidat a vicepresident va ser guanyar-se l'etiqueta d'explicador del trumpisme: 'Una família americana' oferia un retrat dels votants de Trump amb el llenguatge dels que no entenien aquests votants i, en general, els detestaven

J.D. Vance, candidat a a vicepresident de Donald Trump

JOAN BURDEUS

22 JUL 2024 - 10:38 CEST

[J. D. Vance](#) no és el primer aspirant a la [Casa Blanca](#) propulsat per un [llibre](#): el 1956, [John Fitzgerald Kennedy](#) va publicar *Profiles in courage*, que va guanyar el premi Pulitzer, es va convertir en un *best-seller* nacional, i va asfaltar el camí a la futura presidència amb aquell prestigi i aquella capacitat de persuasió íntima que només tenen els llibres. Però Kennedy ja tenia una carrera política abans d'estrenar-se com a autor, i ara sabem que el llibre de Kennedy el va escriure el seu redactor de discursos, cosa que ja se sospitava des del començament. Vance no era absolutament ningú abans del llibre, i no hi ha cap dubte que és el responsable de la primera a l'última paraula d'*Una família americana*, traduït al català per Albert Torrecasana a Ara Llibres.

MÁS INFORMACIÓN

La religió tradicionalista de Putin i Trump

El 2016, l'èxit de Vance va ser guanyar-se l'etiqueta d'explicador del [trumpisme](#): el llibre oferia un retrat dels votants de Trump amb el llenguatge dels que no entenen aquests votants i, en general, els detestaven. De fet, els grans promotors del llibre van ser els demòcrates, que en el relat de Vance hi van trobar una via per entendre l'atractiu del trumpisme i, al mateix temps, criticar Donald Trump. Com ens recorden tots els perfils periodístics, l'actual número dos de la llista republicana va dir que Trump era "heroïna cultural" o que "podia tornar-se el Hitler americà". El 2024, la gràcia del llibre no és allò que retrata Vance, sinó que ens serveix per fer un retrat del mateix Vance o, en altres paraules, que ens explica com el trumpisme ha deixat de ser una improvisació que atrau el poble i s'ha convertit en un projecte seriós que atrau cada cop més elits.

Una família americana va ser un llibre popular perquè és un llibre populista. El llenguatge és planer i les memòries encadenen els fets de la vida de Vance amb la senzillesa visual d'un melodrama televisiu sense metàfores ni metafísica. La sociologia també és molt elemental: se citen estudis acadèmics i es parla

EL PAÍS

de les zones més deprimides del país), acaba amb l'autor anunciant-nos que "cap llibre, expert o camp d'estudi no podia explicar del tot els problemes dels *hillbillies* als Estats Units contemporanis".

Que el llibre resulti decebedor per a un lector amb ambicions il·lustrades és justament el missatge: vuit anys després de la victòria de Trump, als Estats Units "populisme" ha deixat de ser l'insult buit que encara és a Europa i ha esdevingut una etiqueta descriptiva i perfectament reivindicable. El missatge profund d'*Una família americana* és que les comunitats són més importants que res del que podrà veure mai un expert en polítiques públiques. Vance va ser molt elogiat perquè no presentava els *hillbillies* com a víctimes i els instava a responsabilitzar-se de la seva situació. Però el revers d'aquest antipaternalisme és una sacralització de la identitat que també cau en paternalismes. Per Vance, la manera d'estar al món d'un grup de persones els proporciona un sentit immune a la crítica universalista i racional. I, si una comunitat com la dels *hillbillies*, que és la seva, acaba enfonsada en una espiral de violència, atur i drogoaddicció, la solució mai pot ser criticar-la i transformar-la amb un llenguatge vingut de fora i que parli des de dalt. Amb una tautologia decebedora, per salvar les comunitats esgarriades, la resposta sempre és més comunitat.

La llavor que plantava *Una família americana* ha florit en una plataforma política i un programa cada cop més organitzat que lluita contra la resta de famílies del partit republicà, l'autodenominat "conservadorisme nacional". Els seus enemics són els demòcrates de *The New York Times*, però també els reaganites de Wall Street. En el discurs d'acceptació de la vicepresidència, Vance tancava la intervenció amb el missatge que més ha consolidat els darrers mesos, "Amèrica no és només una idea", i, com sempre, recordava que vol ser enterrat a una parcel·la del cementiri de Kentucky on hi ha sis generacions de la seva família. També mencionava que fa poc va visitar una ciutat igual que Middletown, que és la protagonista de les seves memòries, i que la immigració dels últims anys només havia portat aquesta ciutat a la pobresa. Es tracta de desqualificar els discursos que identifiquen Amèrica amb els valors abstractes d'igualtat i llibertat quan aquestes paraules es fan servir per anar a guerres exteriors o promoure la immigració, i infondre una dignitat inexpugnable a les formes de vida concretes de certes comunitats pel simple fet que han sobreviscut al llarg del temps.

No cal dir que la crítica comunitarista a l'universalisme liberal té segles d'història, la va fer Hegel a Kant i, a finals del XX, als Estats Units la feia [Michael Sandel](#) a John Rawls, tots dos amb mèrits indiscutibles. Però potser la novetat que més crida l'atenció del comunitarisme de Vance és el seu to apocalíptic. Després d'una fase atea estudiant Dret a Yale, el 2019 Vance es va convertir al catolicisme influït per [Peter Thiel](#), un dels homes més rics del món i gran ideòleg de Silicon Valley que va fer-li de mentor, va donar-li feina en un fons de capital risc, i va finançar la campanya que l'elegiria senador a Ohio. Doncs bé, Vance sempre cita la importància del pensament de [René Girard](#) en la conversió, un filòsof que havia caigut relativament en l'oblit, però que Thiel reivindica en tots els seus escrits. I és molt fàcil llegir *Una família americana* al costat de *Veig Satanàs caure com el Llamp*, també traduït al català per Mayka Lahoz a l'editorial Fragmenta. La idea de Girard és que el problema fonamental dels éssers humans és que la nostra naturalesa imitativa ens porta a desitjar les mateixes coses i competir per elles fins que caiem en espirals de "rivalitat mimètica" que obliguen els grups a canalitzar la tensió contra un boc expiatori. Per Girard, el cristianisme és l'única religió que descobreix la falsedat del mecanisme del boc expiatori i ens obliga a posar el focus en la culpa de cadascú. Entendre el funcionament tràgic del desig és entendre que la humanitat necessita tenir por d'ella mateixa i prioritzar la pietat.

A la llum de la conversió de Vance, *Una família americana* sembla una faula girardiana de comunitats destruïdes per la rivalitat mimètica que necessiten desesperadament un salvador cristià. El llibre explica com, en l'adolescència, Vance va passar per una fase de fascinació amb l'Església pentecostal del seu pare perquè la imatgeria apocalíptica dels sermons setmanals encaixava perfectament amb l'experiència quotidiana de crisi i degradació. Per Girard, l'enormitat dels reptes contemporanis com ara desigualtat, la guerra nuclear o el canvi climàtic, implica que "la política ja no pot salvar-nos": cal anar més enllà i reintroduir categories teològiques i espirituals. Sembla estrany que figures com Thiel i Vance, dos dels tipus més influents del món ara mateix, es declarin profundament guiats per filosofies religioses esotèriques. Però la crítica al projecte liberal que ha estat hegemònic des de la segona meitat del segle XX cada cop és més popular i es fa de maneres més explícites. I la trobem perfectament exposada en els llibres que escriuen i llegeixen els intel·lectuals que, segons diuen les enquestes, tenen moltes possibilitats de dirigir el destí del país més poderós del món.

COMENTARIOS - 0

[Normas](#)

MÁS INFORMACIÓN

Totes hauríem de ser vardianes

LAIA BELTRAN

Quin canvi necessita Mallorca i com el contarem

NADAL SUAÚ

ARXIVAT A

Donald Trump · Eleccions · Estats Units · Llibres · Literatura · Escriptors · Amèrica · Editorials · Republicans

Se adhiere a los criterios de
Más información

Si está interesado en licenciar este contenido contacte con ventacontenidos@prisamedia.com

NEWSLETTER

Recibe la mejor información en tu bandeja de entrada

APÚNTATE

LO MÁS VISTO